

Državni izpitni center

M 0 5 2 1 0 3 1 4

JESENSKI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 2 ====

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 24. avgust 2005

SPLOŠNA MATURA

Splošna navodila

Polovičnih točk ni.

Kandidat dobi točko za jezik samo, če so vsi odgovori v nalogi **vsebinsko** in **jezikovno** pravilni. Vsebinsko napačen in jezikovno pravilen odgovor je 0 točk.

Če točkovanje v posamezni nalogi ni posebej razčlenjeno (1 + 1 ...), velja pravilo »vse ali nič«. Neupoštevanje navodil (npr. obkrožitev večjega števila odgovorov od predpisanega) se točkuje z 0 točkami.

1. Linda Volk
bralci/bralci Dela/časopisa Delo
v Delu/v Ljubljani, 30. 3. 2004
(1 + 1 + 1) **3 točke**

2. a) uradno/neuradno
b) umetnostno/neumetnostno
c) zasebno/javno
č) publicistično/praktičnosporazumevalno
d) propagandno/nepropagandno
e) enogovorno/dvogovorno
(1 točka za dva pravilna odgovora.) **3 točke**

3. *Npr.:* narodnostno pisan Luksemburg/temnopolti v Luksemburgu/odnos med tujci in domačini v Luksemburgu/diskriminacija/zapostavljanje tujcev/priseljencev/temnopoltih/nedomačinov/nedruženje/nedružabnost med domačini in tujci/(grobi) rasizem v Luksemburgu/odnos do priseljencev v Luksemburgu
(1 točka za vsebinsko ustreznost + 1 točka za samostalniško besedno zvezo.) **2 točki**

4. a
b
(2 + 2) **4 točke**

5. b
č
(1 + 1) **2 točki**

6. bulvarskih/lahkotnih/plehkih
o monarhu/o v/Velikem vojvodi Henriju/o vladarju/o v/Vojvodi/u objavili/izdali (zanimivo) pismo dveh bralcev
(1 + 1 + 1) **3 točke**

7. tudi

Po smislu, npr.: V narodnostno izjemno pisanem Luksemburgu obstaja rasizem v najbolj grobi obliki poleg drugih stvari./V narodnostno izjemno pisanem Luksemburgu med drugim/prav tako obstaja rasizem v najbolj grobi obliki./V narodnostno izjemno pisanem Luksemburgu obstajajo rasizem v najbolj grobi obliki in druge nestrpnosti/groboosti./V narodnostno izjemno pisanem Luksemburgu obstaja rasizem v najbolj grobi obliki, čeprav se veliko vlaga v ohranjanje kulture priseljencev./V narodnostno izjemno pisanem Luksemburgu veliko vlagajo v ohranjanje kulture priseljencev, a kljub temu je tam/obstaja rasizem v najbolj grobi obliki.

(1 točka za izpis členka, 2 točki za vsebinsko ustreznost (1 točka za pretvorbo členka v stavčni člen ali stavek + 1 točka za ohranitev vseh podatkov) in 1 točka za jezikovno pravilnost preoblikovane povedi, če za vsebino dobi vsaj 1 točko.)

4 točke

8. a)

V pismu sta opisala, kaj se <u>še</u> lahko zgodi.	←	→ naj omenim
<u>Res</u> neverjetno, da obstaja tovrstni rasizem.	←	→ danes
Med njimi, <u>mimogrede</u> , ni bulvarskega tiska.	←	→ menim, da je

(Odgovor je pravilen, če je členek pravilno podčrtan in če je pravilno označena njegova razlaga.)

(1 + 1 + 1)

b)

B Izkušnja znanca iz Bosne in Hercegovine je morda povsem realna.C Škoda, saj bi bilo mešanje kultur zelo zabavno.Č Praznovanje je povezano s srečo in duhovno obuditevjo. Pa tudi z zabavo.A Časopisi pišejo o političnih potezah predsednika vlade. Pred kratkim so objavili tudi zelo zanimivo pismo dveh bralcev.

(1 + 1 + 1 + 1)

7 točk

9.

Beseda/besedna zveza
predsednik vlade/Jean-Claude Juncker/premier/ministrski predsednik
(luksemburški) časopisi
večer (Eugenia Bennata)

(Upoštevamo tudi rešitve v drugih sklonskih oblikah.)

(1 + 1 + 1)

3 točke

10. dvakrat/dve/2/2-krat

2 točki

11. Dejal mi/ji je, da med njimi, priseljenci, in domačini pravzaprav ni nikakršnega odnosa, živijo eni mimo drugih. Zavedajo se, da so drug drugemu potrebni, a zato se jim še ni treba družiti med sabo.

(Za vsako pravilno pretvorjeno poved 1 točka in 1 točka za jezikovno pravilnost, če dobi za pretvorbo vsaj 1 točko.)

(1 + 1 + 1)

3 točke

12. Potrdila nama je, da pri njih pač ne strežejo temnopoltim.

2 točki

13. Na februarski večer sva bila priča dogodku, ki se¹ ne⁶ v² našem³ modernem⁴ svetu⁵ bi⁷ smel⁸ več pripetiti./

Na februarski večer sva bila priča dogodku, ki se¹ ne³ v našem modernem svetu² bi⁴ smel⁵ več pripetiti.

(2 točki za povsem pravilno oštevilčen besedni red v povedi.)

2 točki

14.	S-struktura	Raba vejice je pravilna
	$\begin{array}{c} S \\ / \\ \frac{S}{2} / \backslash \frac{S}{2} \\ S \end{array}$	NE

(3 točke za S-strukturo in 1 točka za NE.)

4 točke

15. Temnopoltim (ljudem) ne strežemo, čeprav zaradi bližine železniške postaje pogosto zaidejo k nam./Zaradi bližine železniške postaje pogosto zaidejo k nam temnopolti, a (mi) jim ne (po)strežemo./Temnopoltim (ljudem) ne strežemo kljub pogostemu zahajanju k nam, ker je v bližini železniška postaja.

(1 točka za pretvorbo prilastkovega odvisnika v levi prilastek/osebek/predmet,
1 točka za pretvorbo vzročnega odvisnika v prislovno določilo vzroka,
1 točka za jezikovno pravilnost.)

3 točke

16.	Frazem	Nefrazeološka besedna zveza
	(osebnosti) modre krvi	plemiške/aristokratske (osebnosti)/(osebnosti) plemiškega/aristokratskega/kraljevega rodu/izvora/iz kraljeve družine
	iz prve roke	neposredno, iz neposrednega vira/od pripadnikov določene kulture

(1 + 1 + 1 + 1)

4 točke

17.	1. skupina frazemov <i>moder¹</i>	2. skupina frazemov <i>moder²</i>
	modra kri	modra sodba
	modre čelade	modre misli

(1 + 1 + 1 + 1)

	Sopomenski izraz
<i>moder¹</i>	plav/sinji
<i>moder²</i>	pameten/preudaren

(1 + 1)

6 točk

18. Lastno ime	Svojilni pridevnik	Vrstni pridevnik
Luksemburžan	Luksemburžanov	luksemburški/luksemburžanski
Britanec	Britančev	britanski
Irec	Irčev	irski
Italijan	Italijanov	italijanski
Hercegovec	Hercegovčev	hercegovski

(1 točka za dve pravopisno pravilno zapisani rešitvi. Upoštevamo tudi oblike drugega spola.)

5 točk

19. Izsamostalniške izpeljanke	Izpridevniške izpeljanke
rasizem, vrček	tujec, domačin

(1 + 1 + 1 + 1)

4 točke

20. Prevzeti izrazi	Sopomenski domači izrazi
mediji	sredstva za obveščanje/sredstva javnega obveščanja/(javna) občila
populističen	ljudski/podoben nižjim slojem/podoben ljudskim množicam/všeč(en) množicam/bolj ljudski
bulvarski (časopis)	malo vreden/plehek (časopis)/zabavni/rumeni/obrekliivi časopis
informativni (letaki)	obvestila/obvestilni/obveščevalni letaki
kantavtor	skladatelj in pevec lastne skladbe/glasbenik, ki je hkrati avtor in izvajalec
festival	(večdnevna/množična/velika/glasbena/umetniška) prireditev

(1 točka za vsak pripis ustreznega sopomenskega domačega izraza.)

6 točk

21. DA
v množini, v vseh sklonih/v vseh sklonih množine
v dvojini le v rodilniku in mestniku/ v R in M dvojine

(1 točka za DA,

1 točka za vse sklone množine/za množino,

1 + 1 točka za rodilnik in mestnik dvojine, vsak napačen odgovor izniči enega pravilnega do 0 točk.)

4 točke

22. Prislovi	Nadomestne podstave v primerniku
dobro	bolje/boljše
zelo	bolj

(2 + 2)

4 točke

23. žal beseda
bridka žal

Po smislu, npr.: Sošolcu je bilo žal./Bilo mi je žal.

(1 točka za vsak pravilno obkrožen prilastek, 1 točka za povedkovo določilo in 1 točka za jezikovno pravilnost.)

4 točke

24. Temnopoltim ne strežemo, čeprav zaradi bližine železniške postaje pogosto
zaidejo k nam.

Po smislu, npr.: Postrezite/Strezite temnopoltim/temnopolte./!

(1 točka za pravilno podčrtavo glavnega/osnovnega stavka, 1 točka za pravilno podčrtan odvisnik, 1 točka za trdilno obliko, 1 točka za velelni naklon, 1 točka za jezikovno pravilnost pravilno pretvorjene povedi.)

5 točk

	Osnovna besedna oblika	Besedna vrsta
25. temnopoltim	temnopolti	samostalniška beseda/ posamostaljeni pridevnik
strežemo	streči/streči, strežem	glagol

(1 točka za dva pravilna odgovora.)

2 točki

26. Sveti Patrik je na otok prinesel krščanstvo.

(Pravilnih rešitev je sedem: pet naglašanih besed in dve naslonki. 1 točka za tri pravilne oznake, 2 točki za štiri ali pet pravilnih oznak, 3 točke za šest ali sedem pravilnih oznak.)

Če je kandidat naglašene samoglasnike označil samo z naglasnimi znamenji, upoštevamo pravilna naglasna znamenja.

Če je poleg obkrožanja zapisal druge oznake, upoštevamo obkrožitve.)

(1 + 1 + 1)

3 točke

27. Zgled.

Nestrpnost v irski pivnici sredi Luksemburga

Luksemburg, 17. marca – Večer nostalgичne glasbe v irski pivnici je uničila skupina predrznežev, ki jih očitno moti zvestoba irski tradiciji. Dogodek opozarja, da med različnimi narodi ni pravega sožitja.

Predstavniki irske narodnosti se na dan sv. Patrika po tradiciji zberejo, skupaj veselijo, poslušajo glasbo in nazdravljajo z vrčki piva. Včerajšnje slavlje pa je popolnoma uničila skupina gostov, ki se je glasno norčevala iz njihovih običajev in se posmehovala njihovim tradicionalnim oblačilom. Irca, ki je vljudno protestiral proti takemu ravnanju, so celo pretepli. Alkohol ne more biti opravičilo za tako nekulturno ravnanje.

Policija je sicer hitro odstranila razgrajače, a vtis, da je narodnostno sovraštvo družbena stalnica, ostaja. V Luksemburgu imajo vsi prebivalci enake pravice, a pravo sožitje med različnimi kulturami je v resnici le velika želja nekaterih posameznikov.

Jelena Novak

Število besed:

Členjenost besedila: do 4 točke

- naslov, kraj, datum, podpis
(1 točka za vsak element.)

Vsebina besedila: do 13 točk

- napoved dogodka (1 točka)
- upoštevanje podatkov iz izhodiščnega besedila (do 2 točki)
- poročanje o dogajanju pred ključnim dogodkom (do 2 točki)
- izpostavitve ključnega dogodka/nestrpnosti (do 2 točki)
- prikaz posledic nestrpnosti (do 2 točki)
- piščeva sodba, stališče, obsodba, komentar (do 4 točke)

Slogovna ustreznost: do 4 točke

- jedrnatost novice, poročila o dogodku (1 točka)
- primernost glede na izbrani krog naslovnikov (1 točka)
- jasnost besedišča in razmerij med stavki (1 točka)
- živost, publicistični slog (1 točka)

Jezikovna pravilnost: do 4 točke

(Za vsako napako se odbije 1 točka.)

Obseg besedila: 1 točka

(Če je odmik večji kot 15 besed, se točka odbije.)

26 točk